

Likestillingspolitisk regnskap (Ikke utømmende)

Viktige saker fremmet og gjennomført av den rødgrønne regjeringen per 1. mars 2011

- **Lagt til rette for full barnehagedekning gjennom utbygging av 48 400 nye heltidsplasser og 38 400 nye barn siden 2005. Innført rett til barnehageplass fra høsten 2009.**
- **Styrket fedrenes rett til foreldrepenger. Foreldrepermisjon øremerket fedre utvidet til 10 uker fra 1. juli 2009 og 12 uker fra 1. juli 2011.**
- **Krav om 40 prosent kvinneandel i ASA-styrer er oppfylt.**
- **Lagt frem en stortingsmelding om likelønn høsten 2010 ("Likestilling for likelønn") med tiltak på følgende områder:**
  - **Lønnsstatistikker på virksomhetsnivå**
  - **Opplysningsplikt om lønn**
  - **Vurdere tydeligere tredeling av foreldrepermisjon**
  - **Rett til lønn under ammefri**
  - **Vurdering av behovet for å lovfeste rettigheter ved permisjon**
  - **Videre arbeid for bedre kjønnsbalanse i utdanning**
  - **Videre arbeid for redusert omfang av ufrivillig deltid.**
- **Intensivert arbeidet mot vold i nære relasjoner gjennom handlingsplanen "Vendepunkt" (2008-2011).**
- **Inkorporert FNs kvinnediskrimineringskonvensjon i menneskerettsloven (2009).**

Andre viktige likestillingssaker:

Viktig lovgivning

- **Kommuneloven er endret for å sikre kjønnsbalansert sammensetning i styrene i kommunalt kontrollerte aksjeselskap.**
- **Følger opp høring om evaluering og forslag til endringer av likestillingslovens regler om kjønnsrepresentasjon i offentlige styrer og utvalg (2010).**
- **Støtte til prosjekter som kan bidra til god oppfyllelse av aktivitets- og rapporteringsplikten. Loven pålegger arbeidsgivere, offentlige myndigheter og arbeidslivets organisasjoner å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering.**
- **Utarbeidet veileder for arbeidslivet i aktivitets- og redegjøringsplikten jf. diskrimineringslovene.**
- **Styrket graviditetsvernet gjennom forbud om å spørre om graviditet, adopsjon og familieplanlegging i en ansettelsesprosess (vedtatt 2010).**

- Skjerpet adgang til forskjellsbehandling av kvinner i trossamfunn (endringer i likestillingsloven vedtatt 2010).
- Opprettet diskrimineringslovutvalget, som i NOU 2009: 14, la fram ulike forslag. Innstillingen har vært på høring.

Politisk deltakelse

- Iverksatt "Utstillingsvindu for kvinner i politikken" for å få flere kvinnelige folkevalgte i organer på kommunenivå, spesielt i ledende verv og blant ordførerne og for å få opp kvinneandelen blant toppkandidatene på listene. I løpet av valgperioden 2007 – 2011 vil regjeringen bruke vel 20 millioner kroner rettet mot bedre kjønnsbalanse i lokalpolitikken.

Likelønn / arbeidsliv

- Opprettet Likelønnskommisjonen som leverte NOU 2008: 6 Kjønn og Lønn.
- Fremmet forslag til lovendring som likestiller arbeidstiden for skift- og turnusarbeidere (vedtatt 2009).
- Innført rett til foreldrepenger for selvstendig næringsdrivende med 100 prosent av inntektsgrunnlaget fra 1. juli 2008.
- Forsøk med 6-timersdag/arbeidstidsreformer i samarbeid med partene i arbeidslivet 2007 – 2009.
- Arrangert én nasjonal og to regionale konferanser om familievennlig arbeidsliv sammen med partene i arbeidslivet (2010).
- La fram "Handlingsplan for mer entreprenørskap blant kvinner" med mål om at 40 prosent av nye entreprenører i 2013 skal være kvinner. Fått på plass en rekke tiltak for innovasjon og entreprenørskap blant kvinner.
- Lagt fram handlingsplan for økt kvinneandel i maritim sektor. (Fiskeri- og kystdepartementet har ansvaret).
- Utviklet strategi for likestilling i landbrukssektoren (2007). (Landbruks- og matdepartementet er ansvarlig)
- Økt innsatsen for å få flere kvinner inn i Forsvaret. Regjeringen innførte fra 2010 pliktig sesjon for både kvinner og menn.
- Arbeid mot uønsket deltid. Retten til Heltid.

Likestilt barne- og familiepolitikk

- Innført endringer i barneloven som skal legge til rette for at barnet kan ha god kontakt med begge sine foreldre etter samlivsbrudd. Behandlet og vedtatt i Stortinget 9. mars 2010, trådt i kraft 1. juli 2010.
- Innført bidragsreform av 2003 som satte søkelyset på likestilling mellom mor og far både i foreldrerollen og når det gjelder forsørgelsesplikten. En evaluering har vist at reformen har virket etter intensjonen, flere inngår private avtaler, bidragene er mer i

samsvar med hva det koster å forsørge barn og samværet synes å ha økt noe (St.meld. nr. 19 (2006-2007)).

- Redusert foreldrebetalingen for barnehageplass og innført makspris.
- Lagt fram handlingsplan for likestilling i barnehager og skoler. Handlingsplanen utløp i 2010. Regjeringen vil sikre videreføring av tiltak og politikk knyttet til likestilling i barnehage og utdanning gjennom den nye Handlingsplanen for likestilling mellom kjønnene ("Likestilling 2014").

Menn og likestilling

- Etablert et mannspanel som leverte sin rapport i mars 2008.
- Lagt fram en egen stortingsmelding om menn, mansroller og likestilling i 2008.
- Styrket finansieringen av Reform – ressurscenter for menn.
- Bidratt økonomisk til oppretting av et professorat i mannsforskning ved Universitetet i Oslo (UiO) i perioden 2008 - 1.kvartal 2011. UiO vil selv videreføre professoratet etter dette.
- Fra 1. juli 2009 fikk fedre rett til foreldrepenger når mor deltar på heltid i introduksjonsprogram eller kvalifiseringsprogram – for innvandrere med disse rettighetene.
- Fra 1. juli 2010 fikk fedre rett til fedrekvote også der mor har opptjent rett til foreldrepenger i mindre en halv stilling.
- Fra 1. juli 2011 får fedre rett til å ta ut foreldrepenger i et uketall tilsvarende fedrekvoten der mor er ufør.

Vold i nære relasjoner

- Lovhjemlet kommunalt ansvar for krisesentertilbud til personer utsatt for vold i nære relasjoner. Loven trådte i kraft 1.1.2010.
- Nedsatt et voldtektsutvalg som leverte sin utredning (NOU 2008:4; "Fra ord til handling – Bekjempelse av voldtekt krever handling") i januar 2008. Følges opp av ansvarlige departementer.
- Har under utvikling et landsdekkende hjelpe- og behandlingstilbud til voldsutøvere.
- Regjeringen lanserte ny handlingsplan mot menneskehandel (2011-2014). Planen omfatter nasjonale og internasjonale tiltak for å forebygge, hindre og straffeforfølge utnyttning av kvinner, menn og barn for seksuelle og andre formål. Tiltak i handlingsplanen skal sikre tidlig identifisering av mulige ofre og tilby nødvendig hjelp og beskyttelse. Det nye forbudet mot kjøp av sex skal evalueres og kompetansen i arbeid med ofrene i hjelpeapparatet og politiet/domstolene skal styrkes.
- Kampanjen "Fotball mot vold" lanseres vår 2011. Kampanjens mål er å bringe kampen mot vold mot kvinner inn på mansarenaer og å kommunisere med gutter og menn gjennom fotballen.

Internasjonal innsats

- Utarbeidet og lansert Regjeringens strategiske plan for kvinner, fred og sikkerhet (2011-2013) rettet mot å styrke kvinners deltakelse og beskyttelse i konflikt og i postkonflikt-situasjoner (januar 2011).
- Prioritert arbeidet for å beskytte kvinner og barn mot seksualisert vold i konflikt og rehabiliterer ofrene.
- Styrket FNs og andre humanitære aktørers kjønns sensitivitet i humanitært arbeid
- Øvet press overfor NATO for å styrke likestillingsarbeidet og vært aktiv pådriver i arbeidet med NATOs handlingsplan for implementeringen av FNs sikkerhetsråds resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet.
- Etablert kvinne- og likestillingsbevilgningen i utviklingsarbeidet i 2007. Styrket bevilgningen fra 200 til 300 millioner (fra 2009).
- Doblet omfanget av kvinnerettet bistand fra 2,7 mrd kroner (21 pst) i 2006 til nær 5,3 mrd (29 pst) i 2009.
- Lansert handlingsplan om kvinners rettigheter og likestilling i utviklingspolitikken (2007-2009 som videreføres 2010-2013) og stortingsmelding.
- Økt kjernestøtten til FNs kvinnefond Unifem fra 20 millioner kroner i 2006 til dagens nivå på 75 millioner og vært en pådriver for styrking av FNs likestillingsarbeid med opprettelsen av UN Women fra 1.jan 2011.
- Nyttet medlemskapet i FNs Menneskerettighetsråd til å gå i spissen for rettigheter til lesbiske, homofile, bifile og transseksuelle (LHBT), mødrehelse og en ny mekanisme for ikke-diskriminerende lovgivning og praksis på landnivå.
- Forlenget samarbeidsavtale med og gitt støtte til Fokus (forum for kvinner og utviklingsspørsmål) om internasjonale kvinne- og likestillingsspørsmål for perioden 2010-2012.
- Levert Norges 8. rapport til FNs kvinne-diskrimineringskomité om implementeringen av rettighetene i kvinne-diskrimineringskonvensjonen 20.09.2010.
- Deltok på FNs økonomiske og sosiale råds (ECOSOC) årlige tematiske gjennomgang (Annual Ministerial Review) (AMR) i juli 2010, om implementering av internasjonale vedtatte mål og forpliktelser når det gjelder kjønnslikestilling og styrking av kvinners stilling.

Andre tiltak:

- Satt i gang arbeidet med å utforme regjeringens nye sektorovergripende handlingsplan for likestilling mellom kjønnene ("Likestilling 2014"). Handlingsplanen vil bli lansert våren 2011.
- Etablert et kvinnepanel som leverte sin rapport i september 2010.
- Likestillingsutvalget: Oppnevnt et utvalg som skal utrede norsk likestillingspolitikk med utgangspunkt i livsløp, etnisitet og klasse.

Ledes av professor Hege Skjeie. Utredningen skal leveres 1. august 2012. Delutredning om virkemiddelapparatet knyttet til likestillings- og diskrimineringsfeltet skal legges fram høst 2011.

- Stemmerettsjubileet 1913-2013: Regjeringen har besluttet at vi lokalt, nasjonalt og internasjonalt skal feire 100-års jubileet for allmenn stemmerett (for kvinner) i 2013. Regjeringen har oppnevnt en komité som ledes av tidligere stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl. Målet er en feiring som peker framover og som engasjerer rundt likestilling og stemmerett, representasjon og deltakelse.
- Grunnbevilging til tre regionale likestillingssentre. Videreført ut 2011 i påvente av Likestillingsutvalgets delutredning om likestillingsapparatet.
- Gir prosjektstøtte til tre regionale pilotprosjekter for likestillingsutvikling i kommuner og regioner.
- Regjeringen har videreført Komité for kjønnsbalanse i forskning (Kif-komiteen) fram til 2013 og utdelt en likestillingspris for universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter for fjerde gang i 2010.
- Kunnskapsdepartementet har satt i verk en insentivordning i 2010 for å øke kvinneandelen i høyere vitenskapelige stillinger i matematikk, naturfag og teknologiske fag (MNT-fag). Formålet er å premiere universiteter og høyskoler ved at hver nytilsetting av en kvinne som professor, førsteamanuensis, førstelektor og dosent innen MNT-fag utløser midler til den aktuelle institusjon. Ordningen omfatter nå ni institusjoner som gir doktorgradsutdanning i MNT-fag, og som har faglige organisasjonsenheter som faller innenfor definisjonen av MNT-fag i Universitets- og høyskolerådets vitenskapsdisipliner. Ordningen som har en ramme på 10 mill. kroner er avgrenset til maksimalt 300 000 kroner per tilsetting, og budsjettuttellingen for tilsettinger i 2010 kommer i 2012.